

PHA MÀU TRUNG TÍNH

Lý thuyết & Thực hành Hoàn thiện GỖ

MỤC LỤC

- Định nghĩa màu trung tính
- Vòng tròn màu — Công cụ cơ bản
- Cách 1: Pha xám (Tone/Graying)
- Cách 2: Pha trắng (Tint)
- Cách 3: Pha màu bổ túc (Complementary)
- Cách 4: Pha đen (Shade)
- Bảng so sánh 4 cách pha
- Ví dụ thực tế — 5 phong cách gỗ trung tính
- Công cụ tham khảo

1. ĐỊNH NGHĨA MÀU TRUNG TÍNH

Màu trung tính (Neutral color) là những màu có độ bão hòa (saturation) thấp — tức là sắc màu đã bị "làm mờ" hoặc "triệt tiêu" một phần, khiến chúng trở nên dịu, trầm và dễ phối hợp.

Lưu ý quan trọng: Màu trung tính không phải là màu "không có màu" — chỉ có trắng, đen, xám mới là vô sắc (achromatic). Màu trung tính vẫn có sắc (hue), nhưng độ bão hòa của nó thấp.

Đặc điểm:

- Không quá nóng, không quá lạnh
- Dễ kết hợp với các màu khác trong không gian
- Tạo cảm giác sang trọng, tinh tế, hiện đại
- Là nền tảng của các phong cách Scandinavian, Japandi, Modern Minimalist

2. VÒNG TRÒN MÀU — CÔNG CỤ CƠ BẢN

Trước khi pha màu, cần hiểu vòng tròn màu (Color Wheel). Đây là công cụ nền tảng để xác định mối quan hệ giữa các màu với nhau.

Link tham khảo:

- Wikipedia - Color Wheel (SVG vector):
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/a/ae/Color_wheel.svg

- Canva Color Wheel (tương tác): <https://www.canva.com/colors/color-wheel/>
- Adobe Color (chuyên nghiệp): <https://color.adobe.com/>

Các cặp màu bổ túc — nằm đối diện nhau trên vòng tròn màu:

Màu A		Màu B
Đỏ (Red)	↔	Xanh lá (Green)
Xanh dương (Blue)	↔	Cam (Orange)
Vàng (Yellow)	↔	Tím (Purple)

Nguyên lý cốt lõi: Khi pha 2 màu bổ túc với tỷ lệ bằng nhau, chúng triệt tiêu lẫn nhau, tạo ra màu xám hoặc xỉn — đây là cơ sở của cách pha màu bổ túc.

3. CÁCH 1: PHA XÁM (Tone / Graying)

Nguyên lý: Thêm xám (gray = đen + trắng) vào màu gốc, độ bão hòa giảm dần.

Công thức: Màu A + (White + Black) = Màu trung tính pha xám

Ví dụ trên gỗ:

Màu nền	% xám	Kết quả	Ứng dụng
Nâu Oak	5-10%	Greige Oak (nâu xám be)	Bàn, ghế trung tính
Nâu Walnut	10%	Smoked Walnut	Tủ bếp sang trọng
Cam (gỗ tự nhiên)	15%	Driftwood Grey	Sàn gỗ, mặt bàn

Mẹo: Xám lạnh (nhiều đen hơn) cho tông lạnh; xám ấm (nhiều trắng hơn) cho tông ấm. Kiểm soát tỷ lệ đen-trắng trong xám là chìa khóa.

Link hình ảnh tham khảo:

- Greige Oak furniture: <https://www.google.com/search?tbm=isch&q=greige+oak+furniture>
- Driftwood Grey: <https://www.potterybarn.com/>

4. CÁCH 2: PHA TRẮNG (Tint)

Nguyên lý: Thêm trắng vào màu gốc, màu nhạt dần (tint), độ bão hòa giảm theo tỷ lệ.

Công thức: Màu A + White = Pastel (tint)

Ví dụ trên gỗ:

Màu nền	% trắng	Kết quả	Ứng dụng
Nâu sồi	30-50%	Whitewashed Oak	Mộc mạc, coastal
Nâu vàng	40%	Bleached Oak	Scandinavian, Japandi
Cam đất	50%	Dusty Peach	Nội thất retro ấm

Đây là cách an toàn nhất — ít bị "do" nhất. Màu vẫn giữ nguyên sắc (hue), chỉ nhạt đi. Thích hợp cho các dòng Whitewash và Bleached Oak.

5. CÁCH 3: PHA MÀU BỔ TÚC (Complementary Mixing)

Nguyên lý: Pha màu A với màu B đối diện trên vòng tròn màu, hai sắc triệt tiêu nhau, giảm saturation mạnh nhất.

Công thức: Màu A + Màu bổ túc của A = Màu đã desaturated

Ví dụ cụ thể trên gỗ:

Màu nền	Màu bổ túc	Tỷ lệ	Kết quả
Nâu đỏ (Red Oak)	Xanh lá (Green)	5-8%	Taupe trung tính
Vàng gỗ (Golden Oak)	Tím (Purple)	3-5%	Greige
Cam (Mogano)	Xanh dương (Blue)	5-10%	Smoked Brown
Đỏ gụ (Mahogany)	Xanh lá (Green)	2-4%	Auburn muted

Quan trọng với sơn UV:

Oak đỏ (Red Oak) có nền hồng/cam rất khó làm trung tính. **Không pha xám thuần vì sẽ bị dơ, mà phải dùng xanh lá nhẹ (màu bổ túc của đỏ) để triệt tiêu ánh đỏ.**

Công cụ tìm màu bổ túc:

- Adobe Color Wheel: <https://color.adobe.com/create/color-wheel>
- ColorHexa: <https://www.colorhexa.com/>

6. CÁCH 4: PHA ĐEN (Shade)

Công thức: Màu A + Black = Shade

Ví dụ:

Công thức	Kết quả
Nâu vàng + 2-5% đen	Dark Walnut
Xám be + 5% đen	Charcoal Greige
Nâu đỏ + 8% đen	Espresso

Cảnh báo: Đây là cách dễ bị dơ nhất trong 4 cách. Chỉ nên thêm từng giọt một, khuấy đều và kiểm tra trước khi thêm tiếp.

7. BẢNG SO SÁNH 4 CÁCH PHA

Tiêu chí	Pha xám	Pha trắng	Pha bổ túc	Pha đen
Độ khó	Trung bình	Dễ	Khó	Dễ
Rủi ro bị dơ	Trung bình	Thấp nhất	Cao	Cao nhất
Giữ nguyên hue	✓	✓	✗ (thay đổi)	✓
Kiểm soát saturation	Tốt	Trung bình	Tốt nhất	Kém
Ứng dụng chính	Greige, Taupe	Whitewash	Trung hòa gỗ đỏ	Dark stain

8. VÍ DỤ THỰC TẾ — 5 PHONG CÁCH GỖ TRUNG TÍNH

1. Driftwood Grey (Xám gỗ nổi)

Công thức pha: Nâu nhạt + 10% xám lạnh

- [Pottery Barn Driftwood Collection: https://www.potterybarn.com/](https://www.potterybarn.com/)

2. Smoked Taupe / Greige (Nâu xám khói)

Công thức pha: Nâu + 5% xanh dương (bỏ túc cam) + 10% xám

- [Modani Oxford Table: https://www.modani.com/](https://www.modani.com/)

3. Ash Grey (Tro xám)

Công thức pha: Trắng + 15% đen + 5% xanh lam nhạt

- [Ash Grey Oak: https://www.google.com/search?tbm=isch&q=ash+grey+oak+furniture](https://www.google.com/search?tbm=isch&q=ash+grey+oak+furniture)

4. Greige Oak (Be xám)

Công thức pha: Nâu vàng + 10% xám ấm

- [Houzz - Greige Oak Kitchen: https://www.houzz.com/photos/greige-oak-kitchen](https://www.houzz.com/photos/greige-oak-kitchen)

5. Whitewashed Oak (Trắng kem)

Công thức pha: Nâu sồi + 40% trắng + 1% đen

- [Whitewashed Furniture: https://www.wayfair.com/](https://www.wayfair.com/)

9. CÔNG CỤ THAM KHẢO

Công cụ	Link	Chức năng
Adobe Color	https://color.adobe.com/	Tìm màu bổ túc, palette
Canva Color Wheel	https://www.canva.com/colors/color-wheel/	Tương tác trực quan
ColorHexa	https://www.colorhexa.com/	Tra mã màu chi tiết
Colors	https://colors.co/	Tạo palette nhanh
NCS Color	https://ncscolour.com/	Hệ thống màu tự nhiên chuyên nghiệp

TÓM TẮT

Màu trung tính = Màu có độ bão hòa (saturation) thấp.

4 cách pha:

- Pha xám → An toàn, phổ biến (Greige, Taupe)
- Pha trắng → Dễ nhất, ít dơ nhất (Whitewash)
- Pha bổ túc → Hiệu quả nhất để trung hòa gỗ đỏ (Red Oak)
- Pha đen → Nhanh tạo tông tối, nhưng dễ dơ nhất

Trong thực tế pha sơn UV cho gỗ, kỹ thuật viên thường kết hợp cả 4 cách để đạt được màu mong muốn. Không có cách nào là "tốt nhất" — chỉ có cách phù hợp với loại gỗ và yêu cầu cụ thể.

Tài liệu tham khảo *Architectural Digest - Sherwin-Williams Color Theory - The Spruce - Adobe Color - WGSN Trend Reports*

— Tháng 5/2026